

ИҚТИСОДИЁТ ФАНИНИ ЎЗЛАШТИРИШДА ТЎГАРАКЛАР ФАОЛИЯТИНИ САМАРАЛИ ТАШКИЛ ЭТИШ УСЛУБЛАРИ

Мансурбекова Шукрона

Андижон давлат техника институти

Аннотация: Ушбу мақолада иқтисодиёт фанини ўқитиш жараёнида тўғараклар фаолиятининг аҳамияти, уни самарали ташкил этиш усуллари ҳамда ўқувчиларнинг иқтисодий билим ва кўникмаларини ривожлантиришдаги ўрни ёритилган. Шунингдек, иқтисодий тўғаракларда инновацион педагогик технологиялардан фойдаланиш, амалий машғулотларни ташкил этиш ва мустақил фикрлашни шакллантириш масалалари таҳлил қилинган.

Калит сўзлар: иқтисодиёт, тўғарак, таълим самарадорлиги.

Кириш

Бугунги глобаллашув шароитида иқтисодий билимларга эга бўлиш ҳар бир ёш учун муҳим аҳамият касб этмоқда. Иқтисодиёт фанини чуқур ўзлаштириш нафақат назарий билимларни, балки амалий кўникмаларни ҳам талаб қилади. Бу жараёнда тўғараклар фаолияти муҳим ўрин тутати. Чунки тўғарак машғулотлари ўқувчиларнинг дарс жараёнида олган билимларини мустаҳкамлаш, мустақил фикрлаш қобилиятини ривожлантириш ва иқтисодий жараёнларга нисбатан қизиқишини оширишга хизмат қилади.

Асосий қисм

Тўғараклар фаолиятининг аҳамияти

Иқтисодиёт фанидан ташкил этилган тўғараклар ўқувчиларда иқтисодий тафаккурни шакллантиришга ёрдам беради. Бундай машғулотларда ўқувчилар бозор иқтисодиёти, тадбиркорлик, молиявий саводхонлик, банк тизими ва солиқ муносабатлари ҳақида кенгрок маълумот оладилар.

Тўғаракларнинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

- иқтисодий билимларни мустаҳкамлаш;
- амалий кўникмаларни шакллантириш;
- ижодий ва таҳлилий фикрлашни ривожлантириш;
- мустақил қарор қабул қилиш қобилиятини ошириш;
- тадбиркорликка қизиқиш уйғотиш.

Самарали ташкил этиш услублари

1. Интерактив методлардан фойдаланиш

Тўғарак машғулотларида “Ақлий ҳужум”, “Кейс-стади”, “Дебат”,

“Блиц-сўров” каби интерактив усуллардан фойдаланиш ўқувчиларнинг фаоллигини оширади. Масалан, иқтисодий муаммолар бўйича гуруҳли муҳокамалар ташкил этиш ўқувчиларнинг таҳлил қилиш қобилиятини ривожлантиради.

2. Амалий машғулотларни йўлга қўйиш

Иқтисодиёт фанини назарий эмас, амалий йўналишда ўрганиш муҳим ҳисобланади. Шу сабабли тўғаракларда бизнес-режа тузиш, шартли компания фаолиятини моделлаштириш ёки оилавий бюджетни ҳисоблаш каби амалий вазифалардан фойдаланиш мақсадга мувофиқ.

3. Рақамли технологиялардан фойдаланиш

Замонавий таълимда ахборот технологиялари муҳим аҳамиятга эга. Тўғарак машғулотларида электрон тақдиротлар, онлайн тестлар, иқтисодий симуляция дастурлари ва видеоматериаллардан фойдаланиш дарс самарадорлигини оширади.

4. Иқтисодий ўйинлар ташкил этиш

Турли иқтисодий ўйинлар ва ролли саҳналар ўқувчиларда қизиқиш уйғотади. Масалан, “Банк ва миждоз”, “Тадбиркор ва инвестор” каби ролли ўйинлар орқали иқтисодий муносабатлар амалда кўрсатилади.

5. Мусобақа ва танловлар ўтказиш

“Энг яхши бизнес ғоя”, “Ёш иқтисодчи” каби танловлар ўқувчиларнинг иждодий фикрлашини рағбатлантиради. Бу эса уларнинг фанга бўлган қизиқишини янада кучайтиради.

Тўғарак фаолиятида ўқитувчининг ўрни

Тўғарак раҳбари нафақат билим берувчи, балки йўл-йўриқ кўрсатувчи ва мотивация берувчи шахс ҳам ҳисобланади. Ўқитувчи машғулотларни қизиқарли ва ҳаётий мисоллар асосида ташкил этса, ўқувчиларнинг иқтисодиёт фанига бўлган қизиқиши ортади. Шунингдек, ўқитувчи ҳар бир ўқувчининг қизиқиши ва қобилиятини инобатга олган ҳолда индивидуал ёндашувни қўллаши лозим.

Хулоса

Хулоса қилиб айтганда, иқтисодиёт фанини ўзлаштиришда тўғараклар фаолияти катта аҳамиятга эга. Самарали ташкил этилган тўғараклар ўқувчиларнинг иқтисодий билимларини чуқурлаштириш, амалий кўникмаларини ривожлантириш ва мустақил фикрлаш қобилиятини шакллантиришга хизмат қилади. Интерактив методлар, рақамли технологиялар ва амалий машғулотлардан самарали фойдаланиш эса таълим сифатини янада оширади.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида” ги Қонуни.

2. Ишмухамедов Р. “Инновацион педагогик технологиялар”.
3. Абдуллаева Ш. “Иқтисодиёт назарияси асослари”.
4. Замонавий педагогика ва иқтисодий таълимга оид илмий мақолалар тўплами.